

آمریکا: ایران اراده بازگشت ندارد
جدال لفظی بر سر احیای برجام
ادامه دارد

گروه دیپلماسی: بگومگوی مقامات ایران و طرف‌های دیگر بر سر فرایند احیای برجام ادامه دارد. دیروز نوبت مشاور امنیت ملی رئیس‌جمهور آمریکا و سخنگوی وزارت خارجه ایران بود. ساعاتی پیش از نشست خبری هفتگی سعید خطیب‌زاده...

صفحه ۴

سه‌شنبه ۱۸ آبان ۱۴۰۰ • ۳ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ • ۹ نوامبر ۲۰۲۱

محسن هاشمی از تخریب‌های صداوسیما گلایه کرد

نامه‌ای
در دفاع از پدر

گروه سیاست: محسن هاشمی یک بار دیگر در دفاع از پدر برآمده و به رئیس جدید صداوسیما نامه نوشته و از تخریب‌ها گلایه کرده است. ماجرا از این قرار است که جمعه گذشته عباس سلیمی‌نمین، مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران...

صفحه ۳

سال نوزدهم • شماره ۴۱۳۹ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

تنتراها

حاتم‌بخشی
واگن‌های متروی
تهران به کلان‌شهرها

صفحه ۹

هیئت نظارت انتخابات
شوراها در جایگاه
شورای نگهبان

صفحه ۲

طرح‌های واردات با بررسی شدن بلا تکلیف است
خودرو در سرگردانی

صفحه ۵

نازنین زاغری بلا تکلیف
رابطه تهران - لندن

صفحه ۴

دانیال؛ پادشاه
سیستان و بلوچستان

صفحه ۱۱

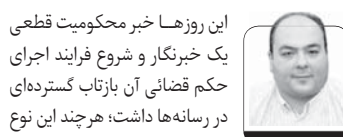
صد سال ایده‌های ناب
محمدعلی جعفریه
لیلی گلستان

صفحه ۶

حرف اول

خلا قانونی درباره حمایت
از کنشگران مدنی و خبرنگاران

معین شرقی - حقوق دان

این روزها خبر محکومیت قطعی یک خبرنگار و شروع فرایند اجرای حکم قضایی آن بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌ها داشت؛ هرچند این نوع از موارد مسبوq به سابقه است و آخرین هم نبود. براین‌دلسردکننده این چنین مسائلی برای اصحاب رسانه و اهل قلم حائز اهمیت است و پر واضح است که مدیریت حرفه‌ای و پیشرو نظام اسلامی در پرتو آرمان‌های انقلاب اسلامی در گرو نظارت و نقد عمومی افسار صاحب قلم و منتقد و دلسوز نظام است که با وجود همه مشقت‌ها و مسائل معیشتی به این خاک و شهدای آن پاینده بوده و در راستای قوانین و منویات نظام و رهبری عزیز همواره خود را مسئول دانسته و قلم می‌زنند. نظام حقوقی توسعه‌یافته در راستای ایجاد تسهیلات برای خبرنگاران و کنشگران حوزه شفافیت و مبارزه با فساد تدابیر قضایی موجه‌کننده‌ای را پیش‌بینی کرده است تا به این اعتبار، فردی که برای خیر عمومی تلاش می‌کند و در مسیر مبارزه با فساد، ایجاد شفافیت، اصلاح نظام اداری، اصلاح نظام ساختاری یا هنجاری اهتمام می‌کند، در پناه حمایت‌های قانونی قرار بگیرد. کنشگر مدنی حوزه شفافیت از جمله خبرنگار یا هر کنشگر دیگری که یک خطا یا فساد عمومی را افشا می‌کند، باید زیر چتر قانون و حمایت‌های قانونی، اقدامات تأمین‌ی و حمایتی بر او مرتب باشد. این اقدامات تأمین‌ی و حمایتی که حتی مستوجب تشویق هم هست...

ادامه در صفحه ۸

طرح‌های سفارشی در بهارستان

نماینده مجلس: طرح نظارت بر رفتار نمایندگان، سفارشی خارج از مجلس است

گروه سیاست: «طرح‌های مجلس، سفارش از بیرون است و با مشورت خارج از مجلس تهیه می‌شوند»؛ ادعایی که از ابتدای روی کار آمدن مجلس یازدهم، بارها به انحاء مختلف به گوش رسیده و اکنون یک نماینده مجلس توضیح داده که طرح نظارت بر رفتار نمایندگان نیز سفارشی از بیرون مجلس بوده است؛ گویی نمایندگان اختیار کاملی در تدوین و تهیه آن نداشته و تحت تأثیر مشورت‌های اجباری خارج از بهارستان، آن را نهایی کرده‌اند. در همان ابتدای شروع به کار مجلس انقلابی و هم‌زمان با تهیه طرح اصلاح قانون انتخابات، شاهد نقش شورای نگهبان در تدوین اولیه طرح بودیم و بارها از سوی

نمایندگان مجلس از این اعمال نظر و نفوذ در تهیه طرح اصلاح قانون انتخابات به‌عنوان نماد یک رابطه خوب بین مجلس و شورای نگهبان یاد شد؛ ارتباطی که منتقدان خود را داشت و انتقادهای بسیاری را از نادیده گرفته شدن استقلال قوه مقننه مطرح کرد. هرچند نمایندگان مجلس و شورای نگهبان این نوع روابط را در جهت تسهیل در روند قانون‌گذاری عنوان می‌کردند، اما از سوی دیگر نشان از تلاش نمایندگان مجلس برای فرمان‌پذیری داشت که می‌توانست تضمین‌کننده تأیید صلاحیت آنها زمان انتخابات دوره بعدی مجلس باشد.

مشروح گزارش را در صفحه ۲ بخوانید

دانشگاه
سنگر سیاستمداران
رانده شده

صفحه ۲

یادداشت

یک پیشنهاد ساده و عملی

اولیه گازکشی به سراسر کشور و استفاده گرمایشی از گاز را چه کسی جایگزین مصرف برقی به‌عنوان کالای گرمایشی کرد، نگارنده تخصصی در این حوزه ندارد اما با کمی دقت متوجه می‌شویم به جای لوله‌کشی سراسری و مصرف مقادیر عظیمی گاز و انتقال آن به تک‌تک خانه‌ها، بهتر بود بخشی از این گاز به نیروگاه‌ها فرستاده می‌شد و با تولید برق بالا، استفاده از وسایل گرمایشی برقی را به جای گاز پیشنهاد می‌داند کاری که در بسیاری از کشورها به انجام می‌شود و مابه‌التفاوت مصرف گاز نیروگاه‌ها به جهت تولید برق و مصرف گاز خانگی با شیوه فعلی را در بازار بر مصروف جهانی به فروش می‌رساند و این‌همه هزینه لوله‌کشی و تبعات آن که تولید گازهای سمی و در مواردی انفجار خانه‌ها به سبب نشت گاز و نیز مرگ خاموشی را که در اثر سوخت ناقص گاز در خانه‌ها شاهد هستیم دیگر ناظر نبودیم. لایه متخصصان به طرح من خواهند خندید که چه پیشنهاد غیرفنی‌ای ارائه می‌کنم، بگذریم که اکنون با همت دولت‌های گذشته تقریباً اکثر مناطق کشور از لوله‌کشی گاز استفاده می‌کنند. ایران از نظر حجم ذخایر نفتی در جهان رتبه سوم و از نظر حجم ذخایر گاز رتبه دوم را دارد که سالانه سهم زیادی از نفت و گاز تولیدی صرف مصرف داخلی می‌شود. می‌دانیم که در ایران یارانه بالایی برای مصرف انرژی در نظر گرفته شده است که همین یارانه‌ها و ارزان‌بودن انرژی موجب افزایش مصرف در کشور ما شده است. سرانه مصرف انرژی در ایران بالاست و برابر گزارش سازمان ملل بین ۱۸۰ کشور جهان، رتبه دهم را در مصرف بی‌رویه انرژی داریم.

ادامه در صفحه ۴

مه‌لقا ملاح، مادر طبیعت ایران در گذشت
یک قرن مبارزه!

رخشان بینی اعتماد، معصومه ابتکار، محمد درویش
مینو مرتاضی لنگرودی، آرش حسینی میلانی، محمد الموتی

صفحه ۹

یادداشت

چند نکته ساده و بدیهی!

قیمت آنها وابسته به دلار است که باید این رابطه با دلار را قطع کنیم» (ایرنا-۱۴۰۰/۰۷/۲۵). بر این نظر چند نقد اساسی وارد است: - اقتصاد ایران مانند تمام اقتصادهای جهان و بیش از بسیاری از آنها وابسته به ارزهای خارجی است (البته در این جهان یک کشور از این قاعده تا حدی مستثناست: کره شمالی!)؛ چراکه صادرات کالاها و خدمات در مقابل دریافت ارزهای خارجی صورت می‌گیرد و واردات محصولات و خدمات مورد نیاز نیز در ازای پرداخت ارز خارجی امکان‌پذیر است. این تبادلات در اقتصاد ایران که به شدت به نفت و صادرات محصولات نفتی و پتروشیمی وابسته است، ارتباط بیشتری به ارزهای خارجی دارد. بدیهی است در میان کالاها وارداتی یا تولید داخل بعضی ارتباط مستقیم و بیشتر و بلاواسطه‌تری با ارزهای خارجی دارند و بعضی کمتر؛ بنابراین هنگام نوسانات ارزی برای مثال موبایل و تجهیزات الکترونیکی که وابستگی بیشتری به ارز دارند و کاملاً وارداتی‌اند، واکنش سریع‌تر و شدیدتری به این نوسانات نشان می‌دهند تا مثلاً فرش، مبل‌مان، مواد غذایی و... که وابستگی مستقیم کمتری به ارز دارند. - اما ارز خارجی یا همان دلار مورد نظر جناب وزیر یک کالا است مانند دیگر کالاها و افزایش و کاهش قیمت آن مربوط به تورم و آن نیز مرتبط با حجم نقدینگی و کسری بودجه دولت و... است؛ بنابراین قیمت ارز تحت تأثیر فضای تورمی افزایش می‌یابد.

ادامه در صفحه ۴

سرمقاله

با دشمنان مدارا

جاوید قربان‌اوغلی

سیاست خارجی در ایران مانند بسیاری از کشورهای جهان فراجناحی است. هدف آن نیز فارغ از دولتی که از طریق انتخابات به قدرت می‌رسد، تأمین حداکثری منافع ملی، دفاع از تمامیت ارضی و فراهم کردن امنیت و رفاه مردم است. تعیین خطوط اصلی سیاست خارجی کشور نیز در دست نهادهای حاکمیتی است که در ایران شورای عالی امنیت ملی آن را نمایندگی می‌کند. مصوبات این شورا پس از تصویب رهبری به اجرا گذاشته می‌شود. وظیفه ذاتی رئیس‌جمهور و دستگه‌های سیاسی و امنیتی تحت امر او، نگاه‌داشتن مؤلفه‌های تأثیرگذار بر امنیت و رفاه مردم و توسعه کشور از توفان و تندباد رقابت‌های سیاسی است. دولت منتخب تاکنون نشان داده که نمی‌خواهد با «نقی گذشته» خود را اثبات کند. این رویکرد سازنده با وجود اختلاف در تاکتیک‌ها، علی‌الخصوص در پرونده‌های کلان، باید از قاعده‌ای استوار تبعیت کند. رئیس‌جمهور به‌عنوان شخص دوم کشور در امر زمامداری به استاد قانون اساسی، ریاست بر نهاد بالادستی شورای عالی امنیت ملی و همچنین برخاسته از آرای ملت که به‌طور اصولی مطالبه‌گر اصلی دولت‌ها هستند، نقش مهمی در اجرا و پیشبرد سیاست خارجی دارد. با وجود اشتراکات رویکرد دولت‌های پس از انقلاب در امهات سیاست خارجی، اختلاف دیدگاه‌ها و رویکردها مانع از روندی مستمر در تأمین اهداف سیاست خارجی مندرج در قانون اساسی شده است. رویکرد «تنش‌زدایی» هاشمی‌رفسنجانی پس از پایان جنگ تحمیلی، نقش مهمی در شکل‌گیری سیاست خارجی بانبات، ترمیم روابط با کشورهای جهان و به‌ویژه با همسایگان داشت. هاشمی که در زمان ریاست بر مجلس و با توجه به نقش برجسته خود در هرم حاکمیت، بنیان‌گذار روابطی نوین با اتحاد جماهیر شوروی و چین بود، پس از جلوس بر صندلی پاستور، بهبود روابط با غرب را پسی گرفت. این راهبرد در جذب منابع مالی نوعاً غربی، بازسازی ویرانه‌های ناشی از جنگ، راه‌اندازی صنایع و ایجاد اشتغال تأثیر بسزایی داشت. در پرتو این رویکرد، ایران توانست جایگاه درخور اطمینانی در نظام بین‌المللی پیدا کند که در راستای اهداف کلان سیاست خارجی کشور بود؛ هرچند تنش‌زدایی هاشمی با افت‌وخیزهایی روبه‌رو بود که مجاری خروج دسته‌جمعی سفرای غربی از تهران از جمله آن است. راهبرد «اعتمادسازی» خاتمی در واقع ادامه رویکرد تنش‌زدایی سلف خود بود که بدون اغراق، دستاوردهایی انکارنشده‌ای در برقراری روابط شایان اتکا و اطمینان برای کشور به دنبال داشت. ذکر موارد بسیار آن خارج از حوصله این یادداشت موجز است، ولی به اعتراف نخبگان، هشت سال دوره خاتمی در پرتو این روابط دوران طلایی اقتصاد کشور بود. این روند با روی کار آمدن دولت نهم با سکنه‌ای شدید روبه‌رو شد. قطار حرکت آرام و مستمر سیاست خارجی از ریل خارج شد. پرونده هسته‌ای که در سال‌های پایانی خاتمی و با نقش‌آفرینی سازمان توریستی منافقین و اسرائیل، سیاست خارجی کشور را مختل کرده بود، در دولت نهم و با ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت سازمان ملل متحد به بحرانی بین‌المللی تبدیل شد. به جرئت می‌توان ادعا کرد که در دو دهه گذشته سالیانه ستنگین این بحران بر همه ارکان کشور سنگینی می‌کند.

ادامه در صفحه ۲

یادنامه اولین سالگرد درگذشت استاد آواز ایران

شماره تماس برای سفارش ۸۸۹۰۳۵۴۸

عشق تو را می‌بازم
مراقب باش، می‌دزدند
کفش گشت قوی با هم‌زیستی

برای درج تبلیغات خود در وبسایت روزنامه شرق با ما تماس بگیرید

دومین روزنامه پر بازدید ایران در فضای مجازی

۸۶۰۳۶۱۱۹

جناب آقای مهندس تهرانی

فقدان برادر گرامیتان
شادروان محسن تهرانی

ما را سخت اندوهگین ساخت. رحمت الهی و علو درجات برای آن عزیز از دست رفته و صبر و شکیبایی برای جناب‌عالی و خانواده محترم از پروردگار متعال خواهانیم.

امیرمظاهری - ورزنده - رضایی